

Van Bach tot Berio

MUSICI

Lucie Horsch

PROGRAMMA**J.S. Bach (1685–1750)**

Partita voor traverso BWV 1013

*Allemande – Corrente – Sarabande – Bourrée
Anglaise***Jacob van Eyck (1590–1657)**Prins Robberts Masco (uit: *Der Fluyten Lust-hof*)**Jacques-Martin Hotteterre (1674–1763)**Selectie uit: *L'Art de Préluder***Claude Debussy (1862–1918)***Syrinx***Isang Yun (1917–1995)**Uit 'Chinese Pictures': III. *The Actor with the Mon-
key***Georg Philipp Telemann (1681–1767)**

Fantasia no. 9 TWV 40:10

Isang Yun (1917–1995)Uit 'Chinese Pictures': I. *The Visitor of the Idyll***C.P.E Bach (1714 –1788)**

Sonate voor traverso Wq 132

*Poco Adagio – Allegro – Allegro***Luciano Berio (1925 – 2003)***Gesti*, sequenza voor blokfluit**Louis Andriessen (1939)***Ende - Voor 1 speler en twee altblokfluiten***Van Bach tot Berio****Johann Sebastian Bach (1685-1750)**

Partita voor traverso in a, BWV 1013

De partita in a, BWV 1013, componeerde Johann Sebastian Bach naar alle waarschijnlijkheid in de periode tussen 1717 en 1723, toen hij werkzaam was in het vorstendom Köthen-Anhalt.. Het is soort suite in de traditionele vorm van een serie gestileerde dansen. Hij ontwikkelde melodische en

harmonische lijnen, die eeuwenlang tot voorbeeld van componisten zouden blijven dienen. Deze partita voor solo traverso (of blokfluit) in de ietwat treurig gestemde toonsoort a mineur opent met een springerige Allemande. (Probeer er eens in gedachten op te dansen). De Corrente stroomt vlotjes als een ruisend beekje. De bedachtzame Sarabande geeft gelegenheid tot nadenken: enerzijds, anderzijds. De partita besluit met een energieke Bourrée anglaise.

MUZIEK IN DE NOORDERKERK

De perfecte zaterdagmiddag in hartje Amsterdam. Doe boodschappen op de **biologische Noordermarkt**, eet de beste appeltaart van Amsterdam bij **Café Winkel** en geniet van een uur concert in de Noorderkerk. Huischroniqueur **Herbert van Hasselt** houdt na afloop van dit concert een pilaarpraatje.

Verwacht prachtige anekdotes over de roemruchte geschiedenis van Amsterdam, de Noorderkerk en natuurlijk muziek. Herbert was voorheen directeur van de Amsterdamse Oude Kerk. **Na afloop van het concert bieden wij u graag een kopje koffie of thee aan in de kerk!**

2020
2021

PROGRAMMA

Jacob van Eyck (1590-1657)

Der Fluyten Lust-Hof: 'Doen Daphne d'over schoone Maeght' en 'Prins Robert(s) Masco'

De blinde beiaardier van de Dom, Jonkheer Jacob van Eyck, ook wel genoemd 'De Orpheus van Utrecht', was niet alleen een eminent bespeler van klokkenspelen, maar ook een fameus blokfluitist. In 1646/49 publiceerde hij in twee delen 'Der Fluyten Lust-Hof', een verzameling van praktisch al zijn bijna 150 composities voor (sopraan) blokfluit. Het zijn hoofdzakelijk variaties op destijds populaire melodieën. Zo is 'Doen Daphne d'over schoone Maeght' een set van negen variaties op een Engels liedje over een heel mooi meisje. 'Prins Robert(s) Masco', is een guitige 'masque' (song uit een Engelse voorloper van de opera, waarin de adel zelf gemaskerd optrad).

Jacques-Martin Hotteterre (1674-1763)

L'art de préluder sur la flûte traversière (selectie)

Franse barok. De familie Hotteterre waren specialisten op het gebied van de houtblazers. Jacques-Martin gold als de grondlegger van de moderne fluitkunst. Zijn 'L'art de préluder' verscheen in 1717 en is het standaardwerk voor de dwarsfluitmuziek.

Claude Debussy (1862-1918)

Syrinx

Het solostuk voor fluit 'Syrinx' ontstond in 1913 als toneelmuziek bij het drama 'Psyché' van Gabriel Mourey. Terwijl aan het begin van de derde akte de nimfen op de Bühne met elkaar in conferentie zijn, begeleidt de bosgod Pan van achter de schermen hun gesprek op de fluit. Het fragment heette toen 'La flûte de Pan'. De fluitist Louis Fleury, die bij de première de solo vertolkte, wijzigde bij de publicatie van de muziek in 1927 de naam in 'Syrinx' (= herdersfluit van Pan). Debussy creëerde een poëtisch klankbeeld van grote schoonheid, dat praktisch iedere solofluitist op zijn of haar repertoire heeft staan.

Isang Yun (1917-1995)

Chinese Pictures : III 'The Actor with the Monkey ; IV 'The Shepherd's Flute'

Isang Yun was de zoon van een vooraanstaand Koreaanse dichter. Hij genoot zijn eerste muzikale opleiding in Japan, dat toentertijd Korea had geannexeerd. Tijdens de tweede oorlog werd Yun geïnterneerd vanwege zijn betrokkenheid bij het ondergrondse verzet. Na de bevrijding werd hij in de gelegenheid gesteld in West-Europa (Parijs, Berlijn, Darmstadt) kennis te maken met de eigentijdse Westerse klassieke muziek. In 1967 werd hij door agenten van het Chung Hee Park regiem op verdenking van subversieve praktijken naar zijn vaderland ontvoerd. Dit leidde tot groot in-

ternationaal protest en volledig eerherstel van Yun. De laatste jaren van zijn leven woonde en werkte Yun in Duitsland.

De Chinese Pictures componeerde Yun in 1993 voor de Vlaamse blokfluitist Walter van Hauwe. Stilistisch zijn de vier stukken opgebouwd uit slechts enkele grondtonen. Uit zo'n cel ontwikkelt Yun een variatie van contrasterende en divergerende klankpatronen. Wat dat inhoudt en hoe het klinkt ervaart de toehoorder bijvoorbeeld in het derde beeld: 'The Actor with the Monkey' Het stuk is geïnspireerd op het traditionele 'Apenspel' uit het Chinese theater. Het is een uitermate levendig stuk, virtuoos, haast doldriest en kolderiek. Het vierde stuk 'The Shepherd's Flute' is geënt op het zesde hoofdstuk uit het Zenboek 'De os en de herder'. Een herdersjongen, gezeten op de rug van de os, zijn blik hemelwaarts gericht, speelt op zijn fluit een traditionele melodie. Hij is in vrede, laat zich niet storen. Veel lang aangehouden tonen, gelardeerd met trillers.

Georg Philipp Telemann (1681-1767)

Fantasia nr.9 in E,TWV 40:10

'Flauto di voce' noemde Georg Philipp Telemann het instrument waarvoor hij de twaalf Fantasieën voor blokfluitsolo omstreeks 1727 publiceerde. Bedoeld als oefenstof voor de ambitieuze amateur die een virtuoze professional wil worden. Formeel heeft het werk de structuur van een 'sonata da chiesa' (langzaam-snel-langzaam-snel). Het eerste deel, Affettuoso genoemd, is een vrije fantasie met grote sprongen en vreemde uithalen. Niet bepaald muziek om vrolijk na te neuriën. Daartoe nodigt het Allegro wel uit, hoewel het grappige 'ladderjes op - laddertjes af' best lastig te reproduceren zal zijn. Het ultra korte Grave is slechts een opmaat naar het speelse Vivace.

Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788)

Sonate voor traverso in a, Wq 132

De een na oudste zoon van Johann Sebastian Bach, Carl Philipp Emanuel, componeerde in de voor hem zo kenmerkende 'empfindsamer Stil'. Hij bevrijdde de muziek uit de strenge structuren van de barok. Hij introduceerde vrije vormen, oorspronkelijke modulaties, grillige ritmische en dynamische wendingen, alles in dienst van het 'Affect'. Dat baarde veel opzien én bijgevolg navolging. De Sonate voor Traverso in a zonder basso Continuo stamt uit 1747. Het Poco Adagio mijmert in lange frasen en voltrekt zich in traag tempo. Meer schwinging zit in het eerste Allegro, maar de stemming blijft bedrukt. En dat geldt eigenlijk ook voor het tweede Allegro. Typisch a klein!

Onze speciale dank gaat uit naar onze vrienden en de leden van de **Noorderkring**:

Luciano Berio (1925- 2003)
Gesti, sequenza voor blokfluit (1966)

In de periode tussen 1958 en 1995 schreef de Italiaanse componist Luciano Berio dertien stukken voor solo-instrumenten. Het zijn bij wijze van spreken stations langs het spoor van een muzikale ontdekkingsreis. De term sequenza verwijst naar het middeleeuwse gebruik om in de gregoriaanse zang op een enkele lettergreep (bijvoorbeeld op de laatste 'a' van alleluja) een lange reeks van noten te zingen. Bij Berio ontwikkelt zich uit het grondmateriaal een systematiek van herhalingen, variaties en transformaties van de klankwereld van het instrument.

Zulks beleeft de toehoorder in 'Gesti' (gebaren), de sequenza voor blokfluit. Woorden schieten tekort om tot uitdrukking te brengen welk een scala aan klanken de fluitist met ademhalings- en embouchuretechnieken, 'flutter tonguing' en acrobatische vingermanoeuvres uit het instrument kan toveren...

Louis Andriessen (geb. 1939)
Ende – Voor 1 speler en twee blokfluiten (1981)

Met een mond en twee behendige handen kan een virtuoze fluitist(e) tegelijkertijd twee (alt)blokfluiten bespelen. Komt het zien en beluisteren!

HAN VAN TULDER (WWW.HANVANTULDER.NL)

Lucie Horsch

Lucie Horsch (1999) is de kersverse winnaar van de Nederlandse Muziekprijs. Ze groeide op in een muzikale familie en kreeg vanaf haar vijfde blokfluitles. In 2009 verwierf ze nationale bekendheid met een tv-optreden tijdens het AVRO Kinderprinsengrachtconcert. Twee jaar later begon ze haar studie aan het Conservatorium van Amsterdam bij Walter van Hauwe. Daarnaast studeerde zij piano bij Jan Wijn. In 2013 werd Horsch na een live tv-optreden bij De Avond van de Jonge Musicus verkozen om Nederland te vertegenwoordigen tijdens de finale van Eurovision Young Musician in Keulen. Ook soleerde zij met het Nederlands Blazersensemble tijdens het officiële afscheid van koningin Beatrix in Ahoy. In 2016 werd de prestigieuze Concertgebouw Young Talent Award aan haar uitgereikt. Lucie Horsch heeft een exclusief platencontract bij Decca Classics. In 2016 verscheen haar debuut-cd met werken van Vivaldi. Voor deze opname ontving Horsch de Edison Klassiek in de categorie Het debuut. In februari 2019 verscheen haar tweede album, getiteld Baroque Journey, opgenomen in samenwerking met de Franse luitist Thomas Dunford en de Academy of Ancient Music. Dit album werd bekroond met een Opus Klassiek Award.

Lucie Horsch heeft samengewerkt met onder meer

het Orkest van de Achttiende Eeuw, Ensemble Ludwig, B'Rock Orchestra, het Residentie Orkest en het Gelders Orkest. Bovendien maakte ze onlangs haar debuut bij het Concertgebouworkest onder leiding van Ton Koopman. Ook heeft ze opgetreden met het Los Angeles Chamber Orchestra en de Hongkong Philharmonic Orchestra. Horsch was te horen op het Holland Festival, het Festival Oude Muziek, het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht, het Grachtenfestival in Amsterdam, het Budapest Spring Festival, de Festspiele Mecklenburg Vorpommern en het Hindsgavl Festival in Denemarken. In 2019 speelde Horsch de première van het stuk 'Zeng' voor blokfluit, slagwerk en strijkersensemble van de Finse componiste Lotta Wennäkoski. Ook werkte ze samen met componisten als Louis Andriessen en Erkki-Sven Tüür. In het aankomende seizoen zal Horsch samen met Thomas Dunford een concerttournee maken door Japan. Horsch speelt op blokfluiten gebouwd door Seiji Hirao, Frederick Morgan, Stephan Blezinger en Jacqueline Sorel, mede dankzij de steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Onze speciale dank gaat uit naar onze vrienden en de leden van de **Noorderkring**: